ԻՍՁԻՒՆՃԻ–ՍԷՆԷ ՆՈՒՄԵՐՕ – 77 ՃՈՒՄԱԱ–ԷՐԹԷՍԻ 12 ՄԱՐՏ– 1855

# ՄԷՃՄՈՒԱՑԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

Իշպու Մէճմուայը Հավատիս, հէր հաֆթա ճումաա էրթէսի կիւնլէրի տաղըթըլաճագ տըր ։
Սէնէօի բէշլի օլարագ · · · · · · 120 ղռ.
Ալթը այլըգ քէզալիք · · · · · · 65 –
Իւչ այլըգ քէզալիք · · · · · · 35 –
Վէ պիր նումէրօսու · · · · · · 3 –
Տաշրալար իչիւն պէհէր նումէրօսունա 20 փարա բօսթա մասրաֆը զամմ օլունուր ։

Իլանաթըն պէհէր սըրասը պիր տէֆաղըգ 60 փարա
Իքի տէֆա իչիւն պէհէր տէֆասընա · · 40 „
Իւչ տէֆա իչիւն պէհէր տէֆասընա · · 30 „
Իւչ տէֆատան զիատէ օլսա, վէ զայէթ ուզուն խըլունաթ իչիւն այրըճա բազարլըգ օլունուր ։
Տաշրատան կէլէն մէքթուպ վէ իլանաթըն բօսթա մասրիֆլէրի, կէօնտէրէնլէրին ուհտէլէրինէ օլտուղու պու մահալտէ պէյան օլունուր ։

## ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ, ԳԻԼԷՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ
## ՎԷ ՄԷՎԱՏԸ ՆԱՖԻԱՅԸ ՍԱՅԻՐԷՅԷ ՄՈՒԻԹԱԱԼԻԳ ՂԱԶԷԹԱ

### ԱՍԻԹԱՆԷ 12 ՄԱՐՏ

Մարիֆէթը ահիղանէմիզէ գալէմէ ալընըպ պիրինճի գըլթասը պասմա օլունան Նաբօլէօն Թարիխինին աքիղ գըլթասընըն տախի թէքմիլէն վէ ճուտ պուլմասը պիզլէրէ պիր աղիմ մէշղուլիյէթ օլտուգտան մաատա եւէղ եւիմի ախնը ղուրուշա եազըն մէաարիֆէ տախի միւհթաճ օլտուղունտան, տախիլի տայրէսինտէ պուլունտուղ իֆմիլոտր խլէտիյիմ մէլէխէ պիր հիւմիւ խուլմէթ իպրադ իմէք իւղրէ, թէլիֆ զահմէթինի մէմնունէն վէ պիլա իմթինան գապուլ խիւպ, մէաարիֆափը հագգընտա տախի քէնտի գուարէթինիզտէն զիատէ տօղրուսու էհլը համիէս վէ էսհապը միւրվէթին թէվէճճիւհինէ ատրանտէն խիթիսատ կլէմիշ խուք ։

Պու պապտէ միւթէպէրանը միւլէթին լութֆու հիմմէթի, մէմուլիմիզ վէճհիլէ Թարիխի մէգբիւր հագգընտա միւսաիր օլուպ, պէր վէճհը ամի խանէյի նագսիյէ իլէ իմդամ վէ էքմալինէ արզու կէօսթէրիլմիշ օլտուղու պիր գամ տախի չէվգ իւղըրէթիմիզի միւճիպ օլարագ, պիր ան էվվէլ հիւսնիւ վիճտան պուլմասը պիզլէրի մուհագգագէն մէճպուր իթմիշ օլմալըլէ, վաճիպէյի զիմմէթիմիզ օլան չիւքրանիյէթի ալէնէն էտա պիրլէ, պու վէճհ իլէ հագգը ահիղանէմիզէ ըղհարը խայիրխահի պույուրան զէվաթը միւթէպէրէի մէարիֆբէրվէրլէրին էսամիի միւհթէրէմէլէրի իպթիտա լէվհէյի տէրանիմիզէ պատէհու ղայէթա վէրտամիլլըն սահիֆէլէրինէ, վէ իւլէրիւտէ Թարիխի մէգբիւրէյի պուլաարնա ալպթ վէ գայտ իլէ ասարը խայրիյէսինի տայիմի իթմէք էմէլինէ պուլունտուղումուզ պու մահալտէ տախի խասսէթէն պէյան օլունմաչ տուր ։

Անէլիֆ իլէ Թէլիֆինի օգուլյանլարը պէյինինտէ պիր իւլֆէթ վէ ալագայը տէրուն բէյտա օլտուղու էմսալի տէլալէթի իլէ մէչհուտ օլուպ, պու իւլֆէթ պու Թէվէճճիւհէ տայիմա մաղհար օլմագ, վէ պու տայրէի խայրէնտիշլէ սայըր զէվաթըն միւգէրրէմէլի տախի տավէթ իթմէք իւզրէ էլտէն կէլէն ճահտ իւ ղայրէթ Թէրաքքը ահիղանէմիզէն տիրիղ օլունմայըպ, պու Թէլիֆին տէյիլ պու ֆագիրին էմէլի իլա էսհապը խայրաթը սուլթանէ սիմաթըն պիր էսէրը խայրի տայիմիսի օլամազը մէմուլու քէմթէրանէմիզտիր ։

Նաբօլէօն Թարիխինէ իանէ նագտիյէ իլէ տախիլի օլան զէվաթը միւթէպէրէնին էսամի. սի. Թագտիմ օլունան աքչէնին մագտարը օլան եօզ ղուրուշտուր ։

Կարապետ պէյ Տիւզ 1000
Պօղոս չէլէպի Տիւզ 1000
Մինէրան չէլէպի Տիւզ 1000
Խոխուհի տուտու Տիւզ 500
Լուցիկա տուտու Պիլէզիքճի 500
Թընկըրեան Յովհաննէս ամիրայ 1000
Նաղլըգճեան Պետրոս աղա 750
Աշնաւուրեան Գէորք աղա վէ պիրատէրլէրի 500
Քէօշկէրեան Յարութիւն աղա 500
Քէօշկէրեան Յուսէփ աղա 350
Քէօշկէրեան Պօղոս վէ Յակոբ աղալէր 500
Ալէքսանեան Տիրան աղա 750
Պիլէզիքճեան Յօհաննէս աղա 300
Պիլէզիքճեան Մկրտիչ աղա 300
Թընկըրեան Միքայէլ աղա 500
Թընկըրեան Աբիկ աղա 500
Թընկըրեան Նալէր պէյ 500
Թընկըրեան Բէթրի աղա 250
Թընկըրեան Նուպանդ աղա 250
Ալահվէրտեան Աբրահամ ամիրայ 1500
Ալահվէրտեան Ոնոսն պէյ 1000
Պէտան պէյ 250
Ապրօլեան Պետրոս աղա 750
Տէվլէթեան Փէրհատ աղա 750
Կիւզէլեան Յարութիւն աղա 400
Գըլըճեան Միքէն աղա 750
Եէքմէզեան Ոնոսն աղա 1000
Սամանճեան Մկրտիչ աղա 500
Ակնապեան Գասպար պէյ 500
Նըրամեան Ոնոսն աղա 1000
Տամատեան Յովհաննէս աղա 400
Տամատեան Պօղոս աղա 400
Ճէման եէքիւն 20150

Մալում օլտուղու վէճհ իլէ մէգբիւր Նաբօլէօն Թարիխի, մէճմուա պիրինճի գըլթա կիպի եէտի գըլթա տահա օլարագ ճէման սէքիզ գըլթա վէ իքի պէօլիւք ճիլտ օլաճաղընտան իքինճի գըլթասը տախի պու տէֆա պասմայա վէրիլիպ նիհայէթ պիր այա գատար նէշր օլունաճագ տըր, վէ տիկէր գըլթալարը տախի արտ արտա ղուհուր իտէրէք Թէվէճճիւհիւ ամմէ իլէ պիր սէնէ զարֆընտա Թէմամ օլմասընա ճահտ իւ իգտամ օլունաճագ տըր ։ Վէ Թարիխի մէգբիւրին իքինճի վէ սայըր գըլթալարը զայէթ Թամաճիւլ վէ խիթիմաէ չայեան հիքեայէլէր օլտուղունտան, օգումագա հավէսլի օլան զէվաթըն նազարը տըգգաթընը Թէքրար տավէթ օլունուպ, մուպայէատըն բաղլէթ պուլունմալարը խասսէթէն իլթիմաս օլունուր ։

### ԹԷՎՃԻՀԱԹԸ ՍԷՆԻՅԷ

– Խարիճիյէ նէզարէթը ճէլիլէսի մէքթուպճիսի, խարիճիյէ միւսթէշարը ութուֆիթլու Սաֆվէթ էֆէնտի հազրէթլէրինէ, րիւթպէի պալա իլէ ։

– Խիւտավէնտիկեար էյալէթի (Պրուսա վալիսի), Թըրհալա վալիսի սապըգ տէվէթլիւ խամիթ բաշա հազրէթլէրինէ ։

– Թըրհալա վալիլիկի, Կիրիտ վալիսի սապըգ տէվէթլիւ Մէհէմմէտ բաշա հազրէթլէրինէ ։

– Կիրիտ վալիլիկի խիւտավէնտիկեար վալիսի սապըգ տէվէթլիւ Վէլիէտտին բաշա հազրէթլէրինէ, իհսան վէ Թէվճիհ պույուրուլմուշ տուր ։

### ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԻԽԻԼԻՅԷ

#### Թանզիմաթ Մէճլիսի Նիզամը ։

##### ԷՒՒԷԼԿԻ ՍԷՐՆԷՃԸ ՄԷՃԼԻՍԻՆ ԴԷՖՆԷ ։

Օն ալթընճը մատտէ · Մէճլիսի Թանզիմաթըն հէր պիր նէզարէթ վէ տաիրէնին պիր ճիւզանը վէ պալըղըն տախի մուհաֆազասը օլարագ, պէնտը աալիգատը մուհաթիբէր օլտուղու իւզրէ, խարիճի սէնիյէի ճէնապը փատիշահինին Թատրիգ գիլիէ սէթորիլ տէվէլ Թանզիմատը բազըմ կէլէն նիզամըն խուլաստը հիւմայունու օլան ալըգ · հէր գանտը Թէրթիպ միւթաալիգ իսէ · օրանըն ճիւզամընտա վէ Մէճլիսի Թանզիմաթըն հրֆը օլունուպ, էտապը միւհէթէլիքի նախի օլան Մէճլիսի մուգատտէմ. Էզմէսինին միւզաքէրէ, հէր էւէլ մախսուսու օլան միւսիլէ Թէվէճճիհի գրլտ · Պէնտ ալպինա պատասխան մէճլիս Նիզամը, ինտէքսինտէ լեագընի, հէր էօմէ պէլէտ ալպինա Թարիհին քէնտիլէրինէ էտասըն ապարապա · Սիւրապ ունտէ ունլի · մէճլիսի ինին միւթէգատէմ խազրէթ միւնասապէթ · եէնի Թէրթիպ օլունան Գէորք Թալիւ Մէճլիսը միւզաքէրէ ։

Օն եէտինճի մատտէ · Մէճլիսի Թանզիմաթըն ճիւզանը մէճլիսի ճելիլէս պեան օլունմագլա իմզա · Նիզամաթըն Նիւզիւլլէրինտէ · միւթալիգ օլունան միւսհէթէլէր տայիրէ պիւսիւ նէզարէթ վէ մաարիֆէ Թէզքէրէ վէ Թարհ օլուպ, ալապիլէ տիւզէնլի նիզամնամէ Թանզիմ օլունման էսասըն Թալըպ տէվէթլէրին Թէսթիմ իլէ մէքտէպէ վէ վէքիլլէրէ իրսալ · Մէճլիսի ալըպ գրլտ հէր վէքալէթ Թէզքէրէսի օլունաճաղ պիր Թէրթիպ մէճլիսի Թանզիմաթ ։

Օն սէքիզինճի մատտէ · Կէրէք Մէճլիսի Թանզիմաթտան տօղրուտան էսպապէն վէ կէրէք սայիր էկէրլէր լայհէլէրի Թանզիմ օլունաճագ Նիզամնամէլէր, մէճլիսի վէ մէամուր միւմթազլարի հաւի · օլան քէլիմաթիլէ էսալըպ, փաշա Թասարրուֆ վէ գրուշ վէ գրամ իմզալէր իլէ էսպապըն ։

Օն տօգուզընճը մատտէ · Էնճիւմէնէն վազ օլունան վէ խալիս Թէճրիպէ վէ գրլիշան Նիզամաթ ճէզալար, մէճլիսի թագտիմ վէ Թէգլիֆ էտիլէ · Նէզր օլունաճագ պէհէր օնէն իշիւն էսասըն Նիզամ · Մէճլիսի Թանզիմաթ մաֆիզմէթի իլէ պիր միւզաքէրէ · պիր մէզէտէ զիւտ օլառագ · Մէճլիսի այս Նիզամատը Նամի իլէ · էրպապը միւթէլէյիէտէ օլունաճագ Թալպիզ Նէշր օլունաճագ տըր ։

### ՓԱՍԼԸ ՈՒՍՈՒԼ ՎԷ ՍԻՒՐԷԹԸ

#### ՄՈՒՀԱՔԷՄԱԹ

Էյիրմինճի մատտէ · Վէզարէթ Մէճլիսի Նիզամը նամէսինին օ ալթընճը մատտէսինտէ պէյան օլունտուղու վէճհիլէ · Մէճլիսի Թանզիմաթ մուհաքէմէ օլունաճագ զաթ · պու պապտէ չէրէֆ ճուտասը պուլունտուղու խուտամէ սէնիյէի հազրէթը փատիշահի · Մէճլիսէ Թավզիհ օլունուպ, մուհաքէմէի հագգընտա պիր ալ ու Թէմամ օլունան ճիւնհէ հէր Նիզամըն պիր քէմալըն էտալէթ, քէն. Նէզրի Թէտլիւք օլունաճագ տօղրու, էտաէնտէ իճրա օլունաճագ տըր ։

Էյիրմի պիրինճի մատտէ · Պէնտը սապըգտա պէյան օլունտուղու վէճհիլէ · միւտատէմէի պէյանը օլան զաթ միւտագիմ օլունան Թէօքէթ քէմալը վէ տիւզէնլի սօզլէրը · էտէպի մուհաքէմէի մէճլիսէ պէյան օլունաճագ տըր · Փատիշահ էմրը միւտապէր մուհաքէմէ պիր Թէշքիլ իլէ · միւտատէյէ իւզէրէ Թէմամ կէլէն ճէլիլէ մուհաքէմէ ։

Էյիրմի իքինճի մատտէ · Հարրէզէթը հազիր մէճլիսէ գտ սիւրէտ օլմագլա · հէր կէօն տէրի մուհաքէմէ հէր Նէզարէթ, պուլունան, վէ հէր քէմալէն Թաշիքիմ իպ խուտապ, փէ · էօզլէր Թուքիլ մէճլիսին Թաշքիլ · Մէճլիսէ միւթէթէհիմ քէնտի հագգընտա մուհաքէմէ, էօզ օլունան Թէլքիֆ միւզաքէրէ Թէմամ իլէ, չաքիր Թաքսիմ Թաքմիլ · Մուհաքէմէի իքինճի վէ քէօչքէթին, մուհաքէմէ վէ խաքիմ · Մէճլիսի վէ մէճլիսի խատի վէրմէզ վէ Թէյին Թէվէճճիհ մէճլիսի օլունաճագ տըր ։

Էյիրմի իւչիւնճի մատտէ · Միւտտէհէմին պէյանըն · կէրէք պէհէր օնէն իշիւն · չահիտ Թէթքիկ · չահիտլէր քէնտիլէրինէ · սորուլաճագ, վէ չահիտլէրին · գըթմիլ · Թէվէճճիհ Թէմամ Թէվզիհ · իգրար իլէ գաքար էտիլմէզ իսէ, պիր քէլիմէ իլէ մէճլիստէ մէքթուպ Թագրիր չահիտ էքալլ · պէլէտը Թէմամ Թաքմիլ մէճլիս, իւզէրէ Թէշքիլ օլունաճագ տըր ։

Էյիրմի տէօրտիւնճի մատտէ · Միւտտէհէմին պէյանը իպթիտա · պիր Թէֆթիշ վէ խէղանէի մէճլիսէ · միւթէհիմի քէնտի պէյանըն վէ ապանըն · Թէմամ մէճլիսին Թէզքիրէսի, մէճլիսիլէ · միւտտէհէմ իլէ ճէզա Թէմամ · պէյան Թէգրիր օլունաճագ տըր ։

Էյիրմի պէշինճի մատտէ · Միւտտէհէմին պէյանը · Թաքսիմ իպ միւտաքէմէսին Նիզամիլէ · խուքուգ մէճլիսին · Թէքիր · մուհաքէմէ · վէ իքինճի Նէզարէթ · Թէվզիհ մէճլիսէ խուքուգ Նիզամ Թալըպ · մէճլիսի վէ Թէզքիրէ Թէմամ · էտէպէ մէճլիսի Թէյին · մէճլիսին Թէզքիրէ վէ Թէվէճճիհ Թէյին, Թէշքիլ · վէ Թէգրիր օլունաճագ տըր ։

Էյիրմի ալթընճը մատտէ · Միւտտէհէմին իպրազ · պու Թէգրիր · Թէյին օլունմագ պէյան · խուքուգ, վէ պիր մէճլիստէ օլունաճագ Թէշքիլ · Թէզքիրէ Թաքսիմ վէ Թէյին օլունաճագ · միւտտէհէմ Թէգրիր · Թէվզիհ · պիր Թէվէճճիհ Թէյին Թէմամ օլունաճագ տըր ։

Օն իքի սէնէ քէզալիք Նիզամ · միւտտէհէմ · վէ մէճլիս Թէմամ Թէգրիր օլունաճագ տըր ։

Օ Նիզամըն միւտտէհէմ · Թէգրիր Թէվզիհ վէ Թէյին օլունաճագ Թէմամ · մէճլիսի Թանզիմաթ Թէվէճճիհ · Թէգրիր · Թէշքիլ · վէ Թէմամ օլունաճագ տըր ։

Սէնէ 1271 Ֆիյ 21 Ճէմազիյէլ էվվէլ

#### Մէճլիսի Ալիի Թանզիմաթըն Թէրթիպ վէ Թէշքիլի Նիզամնամէսի տիր ։
#### Մէճլիսի Խասը Հիւմայուն

### ՄՈՒՃԻՊԻՆՃԷ ԱՄԷԼ ՕԼՈՒՆԱ

Պիրինճի մատտէ · Մէճլիսի Թանզիմաթըն վէզայիֆի · վէ ուսուլու տախիլիյէսի Նիզամնամէլէրինտէ պէյան օլունտուղու իւզրէ · Մէճլիսի Թանզիմաթըն միւզաքէրէ վէ Թանզիմ խուսուսի Նիզամնամէ լայհէլէրի · Մէճլիսի Ալիի միւզաքէրէսի զօհուր օլուպ · Թէզքիրէ Թէգտիմ օլունաճագ տօղրու · Թանզիմ օլունաճագ Թէմամ միւզաքէրէլէր տիր ։

Իքինճի մատտէ · Իշ պու Մէճլիսի Համիտին Թաքիմ Պէրէթ Հիւմայունու միւհիմ օլուպ · Մէճլիսի խասս Թէրթիպ օլան միւզաքէրէ Թէյին վէ Թէմամ Մէճլիսի Թանզիմաթ իլէ · Մէճլիսի Ալիի Թանզիմ Թաքիմ Թէշքիլ վէ Թէրթիպ Թէվզիհ վէ Թէմամ Թէյին միւզաքէրէ Թէրթիպ Թէվէճճիհ Թէյին օլունաճագ Թէմամ տըր ։

Իւչիւնճի մատտէ · Իշ պու Մէճլիս · Թէշքիլ Թանզիմաթ Նիզամնամէ լայհէլէրինին Թէգրիր Թէվզիհ իչիւն · Թէյին Թէմամ օլունաճագ տըր ։

Տէօրտիւնճի մատտէ · Մէճլիսի Թանզիմաթըն Նիզամնամէ Թանզիմ օլունան Թէշքիլ Թէվէճճիհ վէ Թէյին · Նիզամ Թէմամ իչիւն Թէգրիր Թէշքիլ օլունաճագ Թէվզիհ · Մէճլիսի Թանզիմաթըն Թէյին ...

թա վէ լայհէլբի իլէ, սիվէրը մանթպուէսի մագամը մուալաի սէտաբէթը իւզմեյէ սրզ վէ թագտամ օլունտուգտա, իշ պաս մէթպու սուրբէթլէրին պիրբէր տանէսի ապաի քէրամին հէր պիրինէ իրսալ օլունաճագ տբը։ Իշ պաս նուսխեի մէթպուէնին իրսալին, էն սոզրա, իրսատ վէ մէնֆաաթ պայրամլարը վարիդի։ Մէճլիսի Ալիի ումմի ագա օլունուպ, ֆուգաճ սուրբէթլէրին իրսալի իլէ մէճլիս ագաի ամրարնտա լսագտալը իւշ կիւն օլաճագ տբը։

Պէյէնճի ֆասլէ։ Ադրայի քէրամին հէր պիրի, սիվէրը մանթպուէյի գրբաէթ վէ սրիգ վէ ամրգ միթալտա իլէ, մէճլիսի գասամը բէյը մենասինի իա թիհնդրը վէ Նիզամնամէ լայհէլբրինին մատտէլբրի հագգընտա պիր միթալտամը վարիսէ խանէսինի հալաէ։ սիս բիւ իլէ քէնարընա իշարէթ էյլէյէճէք տբը։

Ալտընճը ֆասլէ։ Մէճլիսի Ալիի ումմի ագա օլունտուգտա, իսլթիտա մէճլիսի թանզիմաթին մաղսամաթտը վէ սօզրա լայհէսի գրբաէթ օլունուպ, օլ մատտէնին ճնհէթը ումմէսի իւզրինէ։ մէճլիսին միթալտամը սիւալ պայրտըլ, ճնհէթը ումմէսի իւզրինէ սահա օլունտուգտան սոզրա։ Նիզամնամէ լայհէսինին հէր պիր մատտէսի իւզրինէ մնասահաէ օլունաճագ տբը։

Եէրինճի ֆասլէ։ Նիզամնամէ լայհէլբրինին պրբտը իկի մատտէլբի օգունտուգճա։ հէր մատտէ արտընտա թէվգիֆ օլունուպ, էկէր օլ մատտէ իւզրինէ պիր թէրաֆտան հիշ պիր իհթիրազ վէ բիր իրսա օլունմագ իսէ։ մագսատ օլաճաղընտան ալթ թէրաֆընին գրբաէթինէ իսթիհսան օլունաճագ տբը։

Սէքիզինճի ֆասլէ։ Նիզամնամէ լայհէսինին պիր մատտէսի իւզրինէ պիր իհթիրազ վէ բէյ իրսա օլունտուգտա, պուշնուն ճէվապը մէճլիսի թանզիմաթէ սիսրսէ։ հաղբը պուլունան մէճլիսի թանզիմաթ տալաընտան պիրսի։ ճէվապ վերմէյէ մէմուր պուշրուլուպ վուգուս պուլան մատ պահէսի իւզրինէ։ մէճլիսի Ալի։ մէճլիսի թանզիմաթին գարար վէ սուրբէթ թահրիրինի դագուլ իսէք իսէ։ իպգա օլունաճագ տբը։ վէ էկէր սահիպի բէյին իհթիրազ վէ միթալտամը։ մէճլիսի Ալի գագուլ իսէր իսէ։ օլ միթալտա իւզրինէ պահա օլունուպ։ իհթիֆադ վէ էա էքսէրյէթ իլէ։ նէ սուրբէթ գագուլ օլունուբ իսէ անա գարար վերիլէճէք տբը։

Տօգոզնունճո ֆասլէ։ Մատտէի տարգէսէ պէյան օլունտուգտա վէճհ իլէ։ մէճլիսի թանզիմաթ նիզամնամէ լայհէսինին։ պիր մատտէսի իւզրինէ վուգուս պուլան մատ պահէսէ իլէ։ օլ մատտէնին թահսիրի իգթիզա իսէր իսէ։ սուրբէթը թահսիհ միսէվէճտէ օլարագ։ Հաղբզդ գրբաէթ իլէ։ Մէճլիսնէ սուրբէթը թահսիհ գագուլ օլունտուգտա։ նիզամնամէ լայհէսինէ օլ մատտէնին տաթբիրտը իւզրինէ սիւրիսիլ պիր իսթիթ չէքիլս։ Մէճլիսնէ օլունան թահսիհէ կէսէլ։ օլ մատտէ սիս բիսիլ քէնարընա եաղբլաճագ տբը։

(Իւբէրոէ պէլամ օլունաճագ տբը)

## ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԵՃՆԵՊԻՑԵ

ԻՆԿԻԼԹԵՐՐԱ։ Թայմզ զազէթասընն գալինճէ Ռուսիա իմբէրաթորու Ալէքսանտրօնուն պէյաննամէսի պիւթիւն պիւթիւնէ ճէնկէ մէյիլի տիր, վէ միւշարալէյհ էպտա իւ էճտատընն տուխուլ իհթիմշ օլտուզու թարիգի բօլնիթիգատէն խուրուճ իտէմէյէճէք տիր։ Ռուս պէրաննամէնին պիր բարչասը զնյրսէ Ռուսիա դրթասընա տէրճ օլունմուշտուր։

— Ինկիլթէրրանընն ուզագտա օլան Իսմիա պուրնու, վէ Ալսթրալիասա Վիթօրիա նամ էյալէթլէրինտէ եէրլիլէր թէրաֆընտան պասը իսթիլալ ալամէթլէրի զուհուրա կէլմիշ իսէ տէ հէնիւզ թէլշայէ կիրիֆթար օլաճագ պիր տէրէճէսէ օլմատընը ատտալար վէքիլի Լօրտ Կրէյ թէրաֆընտան Իարլամէնթօ մէճլիսինէ բէսամէն պէյան օլունմուշ տուր։

— Գրբրմտա Ինկիլիզ օրտուսունուն մուամէլաթը թէֆթիշինէ մէմուր օլան Գոմիսսիօն Լօնտրասա մէշվէրէթէ պասշայրպ, պու պապտէ շնքեայէթլէր, վէ շահիտլէր տիյնէնմէքտէ պուլունմուշ տուր։ Ընճագ պու թէֆթիշ պէյլէ մէյասնտա օլտուղու հալտէ Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզ պէյնինտէ պիր սօուգլուգ հասրլ օլաճաղը վէ իբի օրտունուն պիրլիքտէ ճէնկ իսէմէյէճէյի մէմուլ օլմազլէ պու թէֆթիշ մէն վէ եախօտ կիզլիտէ օլմատըգճա պաշ վէքիլ Լօրտ Բալմէրսթօն Իարլամէնթօ մէճլիսինի տաղլթմայա մէճպուր օլաճաղը Լօնտրանընն պէյիւք զաղէթալէրինտէ եաղբլը տբը։

ԱՒՍԹՐԻԱ։ Մարթ 5 թարիխի իւլէ աթի իւզ զէքբ թէվճիհաթ Վիէննատան եաղբլը տբը։

Սապզդ Պէրլին էլչիսի Բօնթ թիւն Վերօնատա Մարշալ Բատէչքիյէ մուտվին, վէ Պարոն Բրօգհշ Ամթանէտտէ Ալսթրիա էլչիսի Ինկիլիզնօ վէ շիմտիքի հալտէ Ամիթանէտտէ Ալսթրիա էլչիսի պուլունան Պարոն Գոլլեր Ամիթանայա էլչի, վէ Բօնթ Բէհպէրկ, Պարոն Բրօքհշին եէրինէ Ալսմանն մէճլիսինէ բէիս նասպ պույրուլմուշ շարարը։

— Վիէննա միւքեալէմէսի հէնիւզ բիսամն պաշլամամընը իսէ տէ մուրախասընը քէնտի պէյլէրինտէ թօփլանըպ, մահրէմանտէ միւքեալէմէ իմամէթքան օլաուգլարը տախի սահիհ տիր։

— Ալսթրիա իմբէրաթորու Ֆրանսուա Յօզէֆ ճէնհապլերինին իլք եվլատը գըզ օրտագ տիւնեատա կէլմիյի խապէրի տահիթանէյէ տախի վատ օլուպ բազար կիւնիւ քիլիսէլբատ թէշէքքիւր տուտարը օգունարագ կէմիլբատէն տախի սանճագ տօնհաթըլարագ սէլամ թօփլարը ատթըմրշ տբը։ Միւշարալէյհ մարթին եէսխսինտէ Վիէննատա պէօյուք զնյնէթ վէ հաշմէթլէ վաֆթիդ օլուպ իսմի Սօֆիա, Ֆէոդերիգա, Տօրօթէա, Մարիա Ռիո-էրինա վաղ օլունմուշտուր։

Կերբէ ճանիպի տէվլէթը Ալկէտէն վէ կերբէ տուէլը էճնէպկէ էլչիլէրինտէն Ալսթրիա էլչիսի Պարոն Գոլլերե բեսամ թէպրիք խիճա օլունմուշ տուր։

Միւշարալէյհ իմբէրաթոր Ֆրանսուա Յօզէֆ ճէնհապլերի պու մէսէրբէթին իւզրինէ բէք չօք պէօյուք վէ քիւչիւք գապահաթլընընը ճիւնհասընը ավֆ իսթիւպ, մահպուստան էզաա իհթիմշ տիր։

---

ԲՐՈՒՍԻԱ։ Պերլին թէլեղրաֆ խասպերի. 7 մարթ։ Իմբէրաթոր Նիգօլանընն ճէնհապէսի օլ մէրթէպէ սաղվագբթտա պօղուլմուշտուր քի, ուստուլու գատիմէ իւգրե ատյայ էլդիսէլերի կկտիրիլէրբէք օն օնպէշ կիւն գատար քիլիսէլերտե մէյատանա գօյմագ միւմքին օլամամըշ տբը։ Միւշարալէյհ մարթին եէսխսինտէ Վիէննատա պէօյուք զնյնէթ վէ հաշմէթլէ վաֆթիդ օլուպ Բրուսիա ասքէրինէ վէքիլէթ իհթմէք իւզրե Պերլինտէն պիր թագըմ միւթէպէր վէ պէօյուք ասքէրի զապրթանը իմբէրաթոր Նիգօլանընն ճէնհապկ ալայընտա պուլունմագ իչիւն Բէթրօպուրղա ազիմէթ խլէմիշլէր տիր։

— Բրուսիա գրալը թէրաֆընտան փարիսէ միւքեալէմէյէ կէօնտէրիլէն ճէնհապլ Վիսէլ Ֆրանսըզ վիւքէլսը իլէ իհթիֆադ իսէմէյիպ, Պերլինէ ատէթ իհթիշ իսէ տէ, մարթըն սէքիզնճի կիւնիւ եէնիտէն թալիմատլէ թէբրար փարիսէ կէօնտէրիլմիշ օլտուղունատան, պու տէֆա պու իհթիֆադըն թէբմիլէն հասըլ օլաճաղը մէմուլ օլունմագտատը։

— Վիէննատա վիւգիմ Բրուսիա էլչիսի Բօնթ Արնիմ. Պերլինէ ճէլպ օլունուպ եէրինէ Բօնթ Նասթին եախօտ Շլէնիզին էլչի նասպ օլունաճաղը Լէրոբա զաղէթալէրինտէ եաղբլը տբը։

---

ԲՈՒՍԻԱ։ Իմբէրաթոր Ալէքսանտրօնուն թախթա չբգտրգտան սոզրա նէշը իհթիյի պէյաննամէ հէնիւզ թէբմիլէն մալիւմ օլմայրպ եալընրդ շու բարչասը թէլեղրաֆ իլէ Պերլինատէ նէշը օլունմուշտուր։

« Իմբէրաթոր Նիգօլա աղբը վէ շիտէթլիւ պիր խասթալըգյա աղ վագբթ զարֆընտա վէֆաթ իհթմշ տիր։ Միւթէվէֆայը միւշարալէյհին միւտտէթը էօմրիւնտէ քեաֆֆէի ճահա իւ զայրէթի թէպաալէրինին իսլահը հալի օլտուղունատան պիղլը տախի պու տէֆա վէրասէթիմիզ հուգուգի իլէ Ռուսիա թախթընա վէ պունատան այրըլամաղ օլան Էհիսթան մուտվին, վէ Պարոն Բրօգհշ Ամթանէտտէ Ալսթրիա էլչիսի Ինկիլիզնօ վէ շիմտիքի հալտէ Ամիթանէտտէ Ալսթրիա էլչիսի պուլունան Պարոն Գոլլեր Ամիթանայա էլչի, վէ Բօնթ Բէհպէրկ, Պարոն Բրօքհշին եէրինէ Ալսմանն մէճլիսինէ բէիս նասպ պույրուլմուշ շարարը։

Միւշարալէյհ իմբէրաթոր Ֆրանսուա Յօզէֆ ճէնհապլերի պու մէսէրբէթին իւզրինէ բէք չօք պէօյուք վէ քիւչիւք գապահաթլընընը ճիւնհասընը ավֆ իսթիւպ, մահպուստան էզաա իհթիմշ տիր։

---

ԲՐՈՒՍԻԱ։ Պերլին թէլեղրաֆ խասպերի. 7 մարթ։ Իմբէրաթոր Նիգօլանընն ճէնհապէսի օլ մէրթէպէ սաղվագբթտա պօղուլմուշտուր քի, ուստուլու գատիմէ իւգրե ատյայ էլդիսէլերի կկտիրիլէրբէք օն օնպէշ կիւն գատար քիլիսէլերտե մէյատանա գօյմագ միւմքին օլամամըշ տբը։ Միւշարալէյհին վէֆաթը իչիւն կէօնակէօն հավատիսլէր զուհուբ իհթմէքտե տիր։ Բրուսիա ասքէրինէ վէքիլէթ իհթմէք իւզրե Պերլինտէն պիր թագըմ միւթէպէր վէ պէօյուք ասքէրի զապրթանը իմբէրաթոր Նիգօլանընն ճէնհապկ ալայընտա պուլունմագ իչիւն Բէթրօպուրղա ազիմէթ խլէմիշլէր տիր։

— Բրուսիա գրալը թէրաֆընտան փարիսէ միւքեալէմէյէ կէօնտէրիլէն ճէնհապլ Վիսէլ Ֆրանսըզ վիւքէլսը իլէ իհթիֆադ իսէմէյիպ, Պերլինէ ատէթ իհթմշ իսէ տէ, մարթըն սէքիզնճի կիւնիւ եէնիտէն թալիմատլէ թէբրար փարիսէ կէօնտէրիլմիշ օլտուղունատան, պու տէֆա պու իհթիֆադըն թէբմիլէն հասըլ օլաճաղը մէմուլ օլունմագտատը։

— Վիէննատա վիւգիմ Բրուսիա էլչիսի Բօնթ Արնիմ. Պերլինէ ճէլպ օլունուպ եէրինէ Բօնթ Նասթին եախօտ Շլէնիզին էլչի նասպ օլունաճաղը Լէրոբա զաղէթալէրինտէ եաղբլը տբը։

---

ԲՐՈՒՍԻԱ։ Իմբէրաթոր Ալէքսանտրօնուն թախթա չբգտրգտան սոզրա նէշը իհթիյի պէյաննամէ հէնիւզ թէբմիլէն մալիւմ օլմայրպ եալընրդ շու բարչասը թէլեղրաֆ իլէ Պերլինատէ նէշը օլունմուշտուր։

« Իմբէրաթոր Նիգօլա աղբը վէ շիտէթլիւ պիր խասթալըգյա աղ վագբթ զարֆընտա վէֆաթ իհթմշ տիր։ Միւթէվէֆայը միւշարալէյհին միւտտէթը էօմրիւնտէ քեաֆֆէի ճահա իւ զայրէթի թէպաալէրինին իսլահը հալի օլտուղունատան պիղլը տախի պու տէֆա վէրասէթիմիզ հուգուգի իլէ Ռուսիա թախթընա վէ պունատան այրըլամաղ օլան Էհիսթան մէմուլի իլէ Պերլինատէ սարֆը նազար օլունուպ, պու պապտէ պիրաղ կէճֆգաթ սահիհ հավատիսլէր եաղբլմասընը թէրճիհ իսլէմիշլիգ։

---

ՍՊԱՆԻԱ։ Ամերիգատտա Սպանիանընն մալիք օլտուղու մէշհուր Պուպատտասընա մէմալիքի միւճթէմէյը Ամերիգա ճիւմհուրի ահալիսի էօթէտէն պէրու նասպը այնը թամահ իսթիւպ, ատայը մէղքիւրիւ զապթ իսթէմէք իչիւն էֆքէարընտա պուլունտուգլարընտան, սրա սրրա ֆէսատ չբգտրբպ, սիրահը ատատմար տախի կէօնտէրմիքլէրի վագթ վագթ մէճմուամըզա տախի սէրճ օլունմուշտուր։ Սուսախարէն կէրէք մէգքիւր Պուպատատասընա Սպանիա հիւքիւմէթի ապէհինէ պիր պէօյիւք ֆէսատ, վէ կէրէք մէմալիքի միւճթէմէատէն քիւլի կէօնիւլիւ ասքէր օ թէրաֆա սիլահլա կիւմէյէ հազրբզդ կէօրիւլմէքտէ օլատուգլարընտան պու խուսուս Սպանիա սէվգիթի վիւքէլսը մէճլիսինտէ միւզաքէրէ օլունուպ, սէֆի չարէսինէ պագբրմագ իւզրե Պուպատատասը մուհաֆազա ասքէրինին օթուզ պինէ իսլաղ օլունմասընա գարար վերիլիպ միւճիպինճէ մգքատարը մանթըգ ասքէր Սպանիատան եօլա չբգարբմագտատ պու լունմուշտուր։

---

ՍԱՐՏԻՆԻԱ։ Պու տէվլէթին Ամանէյէ կէօնտէրճէյի ասքէրին հարէքէթի պիր պ գատտար կէրի գալմշ տբը, վէ պունա կէօռթէրիլէն սէպէպ Ալսթրիա վէ Իրանսիա տէվլէթլէրինին նէ բօլնիթիգատտա գատարճագլարը ազնաշբմամագճա Սարտէնիա ասքէրինի Շարգա կիմիսի ճայիզ կէօրիւլմէսինի տիր։ Բէզալիքը ճէնհէրալլարը Լամարմօրա, գօմանատասընա միւթատիգ պագը միւշբիւլթին թէսմիսէսի իչիւն Փարիսէ աղեմէթ իթմիշ տիր։

---

ՊԵԼՃԻԳԱ։ Պու տէվլէթնէզմին տահի ումուրու տահիլիսէճէն տօլայը պիւթիւն միւքէլա խմիֆա իթմիշ իսէ տէ հէնիւզ եէնիլէրի նասպ օլունմայրպ, մէսալիհի տէվլէթ էօյլէ պիր գարրջգ հալտէ գալմշ տբը։

---

ՐՕՄԱ։ Բօմա մէմալիքինտէ պուլունան Ընգօնա վէ Զիվիթա Վէքիա պէլտէլէրի էօթէտէն պէրիս Բօրիօ ֆրանգօ (կէօմրիւքսիզ պէլտէ) օլուպ, 1848 սէնէսի վագի օլան ֆէթրէթէն տօլայը պու իմմիթազ տիպ օլունուպ, կէօմրիւքէր իհտաս օլունմուշտուս, պու տէֆա հաշմէթիւ փափա ճէնապէլէրի պու էրի պէլտէ հագգընտա լութֆ եիւզիւնտէն մուամէլէ կէօսթէրիպ, էսկի Բօրիօ ֆրանգօ-գ իմմիթազլէրինի թէքբար իթա վէ իպգա պույուրմուշ տուր։

— Գարսինալ Ընթօնէլ ինին խաթիֆասը վէ էէրինէ Գարսինալ Վիսալէ Բրէլանընն նասպը Ընգօնատան կէլէն մէկթիւպլէրէն թատիպ օլունմուշտուր։

---

ՏՈՆԻՄԱՐԳԱ։ Պու թէրբիյատան Ինկիլթէրրայա եաղբլան հավատիսէ նազարէն Տանիմարգա գրալը Ֆրէտրիգ Շարլը ազբը խասթա օլուպ իֆագաթ պուլաճաղընա հէքիմլէր ֆէք աղ իսմա կէօսթէքմիշլիգ տիր։

## ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄԻՒԹԷՆԵՎԻՑԵ

Հալա Խարիճիյէ նազբրը տէվլէթլիս Ալի բաշա հազրէթլէրի պու տէֆա պա իրսատի սէնիյէի հազրէթը շահանէ Վիէննա միւքեալէմէսինէ թէբրաֆը սալթանաթը սէնիյէսէճ մուբարախասա ազա թայէին օլունուպ, բազար իրթէսի կիւնիւ Ընթանէսէն Վիէննա ճանիպինէ ազիմէթ խուճէք տիր։

Միւշիրի միւշարալէյհին ֆէնընը բօլնիթիգատտա օլան մալիւմաթը թամամէսի, վէ ֆէթանէթը ֆբրբրլսէ վէ տիրայէթը ֆայիգէսի նիչէ նիչէ ումուրու մէհամ տէվլէթը ալսէտտէ մէշհուտ վէ նիւմայան օլուպ, պու մէմուրիէթը ճէլիլէսի տախի միւքիս

տէվլէթէ խայըըը օլաճաղը մէմուլու-ամնէ օլուպ շու ումուրու միւշքիլ-ւէ թէքմիլէն մուվաֆֆագըյէթի ճէ-նապը հագգըան թէմէննի օլունուր:

— Քուրնալ տը Գոնսթանթինօբլ ղազէթասընտա շու վէճհ իլէ եազըլը տըր:

Պուգրէշտէն 8 մարթ թարիխիլէ շու խաբէրլէր ալընմըշ տըր: Միւշիր Խալիլ բաշա հազրէթլէրի այըն 6 սընտա. Փէրից Ըհմէտ վէ Հասան բաշալէր բիֆազէթի իլէ Պուգրէշտէն Սիլիսթրէ թէրաֆընա ազիմէթ իթմիշ տիր: Միւշարիլէյհին պու-տէլըտէ հիչի իգամէթինէ Ուլաճ պէյի Սթիրպէյ թէրաֆընտան քէնտիսինէ ֆէվգ էլատէ թազիմ վէ հիւրմէթ կէօսթէրիլմիշ տիր:

Պիր գաչ կիւնտէն պէրի, Թէլէգրաֆ իլէ հէր ան միւհիմ հավատիսլէր կէլմէքտէ տիր պու թէրաֆա. պու խաբէրլէր պըրապը իլէ պէյան օլունուր: Ռուսիա ճէնէրալը Լիտէն կիրինճի Ալէքսանտրօնուն թախթա չըգըշընը րէսմէն պէյան իթմէք իւզրէ Պէթրօպուրգտան Վիեննայա կէօնտէրիլմիշ տիր: Ալաթրիա իմբէրատօրու թէրաֆընտան տախի Ալմանիա Կրալը (վիլհէլմ.) վէ Ռուսիա գըրալը թէրաֆընտան Ռուսիա Չարը Պէթրօպուրգա կիրինճի Ալէքսանտրօ իմբէրաթօրուն թէպրիքինէ կէօնտէրիլմիշլէր տիր: Պարիստէ օլան Ռուսիա ճէնէրալ Վէլէլին գաթը միւքավէլէ խուէրէք Պէրլինէ ազիմէթ իթմիշ: Լօրտ Ճօն Ռուսէլին Ռուսիատա պիր չէյ մուվաֆագ օլմայարագ Վիեննայա վիւսուլի, Վիեննա միւքալէմէսինին եագընտա աչըլաճաղը. վէ Ռուսիա Կօրչագօֆ իլէ միւսիւ Թիթօֆուն պու մէճլիսէ տախիլ օլաճագլարը. նիհայէթ կիրինճի Ալէքսանտրօնուն, բէտէրի Նիգօլայըն բօլիթիգաը թարիգինէն պըշարը չըգմամագ նիյէթինտէ պուլունտուղու. վէ Ռուսիա տէվլէթի րույի թէսլիմիյէթ կէօսթէրմէտիքճէ Ինկիլիզ վէ Ֆրանսըզ տէվլէթլէրինին չիւռռէթլէ ճէնկի իլէրի վարտըրաճագ օլտուգլարը, վէ Թէլէղրաֆ իլէ կէլէն հավատիսլէրտէն պուլունմուշտուր:

Պու հավատիսլէրտէն պազըլարը զայէթ միւհիմ վէ աղըր չէյլէր օլուպ, պունլարըն հէնիւզ սահիհ վէ ղայրի սահիհ օլտուղու մալիւմ օլմայարագ, մէ՛սուլիյէթի եազանըն իւզէրինէ տիր տէյի Քուրնալըն միւէլլիֆի:

— Ֆրանսա իմբէրաթօրու վէ իմբէրաթօրիչէսինին պու թէրաֆլարա կէլէճէյի հաքքընտա փարիզին րէսմի ղազէթասը հէնիւզ սիւքութ իթմէքտէ օլուպ, պունուն մուղայիրի Ֆրանսաստան կէլէն տայըր մէկթուպլէրտէ, միւշարիլէյհին հէր հալտէ Քրըմ թէրաֆընա կիտէճէյի, վէ Նիգօլայըն վէֆաթը պունա մանի օլմայաճաղը. միւքէրրէրէն եազըլմըշ տըր պու ճիւմլէ միւշարիլէյհինին վագթ եօլա չըգաճաղը վէ նէրէտէն վարօրա պինէճէյի սահիհէն պէյան օլունմամըշ տըր:

— Ըսթանպոլէ կէլէճէք օլան գըրգ պին նէֆէր Ֆրանսըզ ասքէրինին օրտու մաճալի Լէվէնտ չիֆթլիյի թէրաֆընտա Պէօյիւքտէրէ ճատտէսինին կէրի թէրաֆընտա հազըրլանմագտա տըր պու օրտունուն պիր ուճու Օքմէյտանը գուլունտա վէ տիկէր ուճու Սատապատ թէփէլէրինէ օլաճագ տըր տէնիյօր, պունլարտան մաատա պիր պին նէֆէր տէ խասսա ասքէրի կէլէճէք օլտուղունտան պունլար իչին տախի Պալթա լիմանը սահրասը հազըրլանմագտա տըր:

Ռուէս ՏՕրէ ղազէթասընտա շու վէճհիլէ եազըլը տըր: Պու էմնատէ Ջարըխաճէլի ամիրէտէ պին քըշի եւզ առէտ նըշան եապըլմագտա օլուպ,

սէրտարը էքրէմ Ռէշիտ բաշա հազրէթլէրի մայէթինտէ օլարագ Թունատա վէ Պէլըմտա րըհարը չէճաաթ խոճէն ասքէրի շահանէտէն լիագէթլիւ օլանլարա նիշան օլունաճագ տըր: Պունտան սօնրա Ֆրանսըզ ասքէրինէ վէրիլէճէք նիշանլարըն սէրիան իմալինէ տախի իպթիտա օլունուր իթմիշտիր: Վէ պաշգա պըր չէյլէր տախի եաբըլմագտա օլուպ, էզճիւմլէ պիր գալըէ մաքրասա գըլըճ, պիր զէննէ էյէրի, վէ պիր միւճէվհէրլի հանճէր, տըճէթ պըր վէ ըթգիւլմէթ օլարագ իչլէնմէքտէ պուլունմուշ տուր:

— Սէվասթօբօլտան կէլէն էն սօն հավատիսլէրի րուսի մարթըն օնունտա կէլէն Պօնշի նամ Ինկիլիզին բօսթա վափօրու կէթիրմիշ տիր: Անտայը մէզքիւրտէն ալընան մէքթուպլէրտէ ճէնկէ միւթաալիգ եէնի պէ գաթի պիր չէյ օլմայուպ, հէր կիւն գարչըլըգլը թօփ վէ թիւֆէնք ատըլըղը, կէահ իչէրտէն տըշարը կէահ տըշարըտան իչէրի ուֆագ հիւճիւմլէր օլուպ թէրաֆէյնտէն պիր գաչար քիշի թէլէֆ օլտուղու: Վէ սէրտարը էքրէմ Ռէշիտ բաշա հազրէթլէրինին տախի Սէվասթօբօլտա սուէյը միւլէթէֆիգէ օրտուսունտա պուլունտուղու, վէ Պալագլավա, Կէօզլէվէ վէ սայըրէտէ տէխ չօգ Ռուսիա ճաասուսը պուլունտուղունտան, պուրալարա սըրրըն հիչ պիր քիմսէ, թաշրայէ իլէ տախի գաբուլ օլունմայաճաղը եազըլըտըր:

Իչ-Հասան Սէվասթօբօլտան կէլէն էն միւհիմ հավատիս շունտուր: Ըրէնա Սէնչիքօֆ պաձագըլըտան ալըրճա եաբըլմըշ օլմաղըլէ ալըֆրանկա մարթըն օն եէտինճի կէճէսի Ըւէրէգօր թէրաֆընտա վէֆաթ իթմիշ տիր:

— Թէպտիլէթի իլէ իֆթիխար իլէտիտիմիզ Սալթանաթը սէնիյէի էպէտի իւլ պէտէնինին սայէյի լութֆվայէքի ալէյհլէրինտէ իհսան օլունան Թանզիմաթը խայրիյէ վէ նիզամաթը ճէտիտէ միւսթահսէնէնին սաարը ճէլիլէյի բէսէնտէտէսի վէ ան պէ ան եագըն վէ պայիս հէր մազալիմ միւշահէտէ օլունուպ, պիլըէրի գաթ պէ գաթ սաատէտ վէ չիւքրանըյէթէ մէճպուր իթմէքտէ օլտուղու միւլքիւ պու սաատէն օլարագ վուգուաթը սալիֆէ տախի սուայը խայրիյէ իլէ պու մահալլէ պիլըր օլունուր:

Պաթում սանճաղընտան Շէրիֆ պէյ նամ պաշը պօզուգ սէրքէրտէսի, կէչէնտէ Կիւրճիսթան քէօյլէրինին պիրինէ հիւճիւմ իտէրէք գըզ վէ էրքէք պէշ նէֆէր սապի չօճուգ վէ գիզի կէնճ ոիշ էհլի գարըլ գէօլէվէ ճարիյէ մագամընտա սաթըլմըշտէ պու գօտաղըլ վէ էօլտէտէ ալրէյէ տախի հէալիէ կէօնտէրտիկի Չիւրիւք սու օրտուսու հիւմայունու միւշիրի տէվլէթլիւ Մուսթաֆա բաշա հազրէթլէրինին մէսմուի օլտուգտա միւշարիլէյհ միւրասը խայրիյէթ իթիասը միւլիւքէանէյէ վէ ուսուլու մուհասին շումուլու տէվլէթը ալիյէյէ վաֆըֆ պիր գաթը սութուտէսիմէթ օլունտուղուն միւմայիլէյհ Շէրիֆ պէյի նէզտինէ ճէլպ, վէ խաթինիյէ վէ մահզուլատէն սօղրա մէզքիւր էքի տիչ էհլի իլէ իւչ չօճուգ, եանի Մարիամ ան տէօրթ եաշընտա, Յարութիւն էշտի եաշընտա վէ Համբարձում պէշ եաշընտա, պունլարըն պէչի տէ տէր աղալ մէյտանա չըգարըլմըշ վէ մէզքիւր էքի տիչ էհլի անինէ քէօյ վէ ֆամիլեասընա կէօնտէրիլիպ. մէզքիւր իւչ չօճուգ տախի ֆամիլեալէրի թահգիգ օլունմագ իւզրէ պիր խալամ խանէսինէ միւսաֆիր վէրիլմիշ, վէ իւսթլէրի պաշլարը բէրիշան վէ քէնտիլէրի նամիզաճ օլտուգլարընտան միւչիրի միւշարիլէյհին էմրի իւզրէ միւճէտտէտէն էլպիսէլէր եաբըլըպ, վէ հիքիմ պաշըսը տախի թայէսին օլունարագ փէտէր մագամընտա գայըրըլմըշլար, վէ իֆատէթ վէ իսթիրահէթ քէաֆ իթմիլքէտէն սօղրա փէտէր վէ մատէրլէրինէ կէօնտէրիլմէք իւզրէ Թրապիզօնա միւգիմ Գօնսոլի միւլքէթի մութախասսը ֆագիլէթլիւ Յովսէփ փիւսօրոս ճէնապլէրինէ թէսլիմ օլունմուշ տուր: Տիկէր քըրի չօձուղուն տախի Իչքուրատ թէրաֆընտա կէօնտէրիլմիշ օլտուղու իչիտիլիպ միւշիրի միւշարիլէյհ պիր եաւլէրինի կէօնտէրիպ սըթթայլընըշ, վէ պուլունտուղու եավէրը մումայիլէյհ րէֆագաթըլէ իքէ եօլա չըգմըշ վէ իքի քիւն զարֆընտա Թրապիզօնտա վիւսուլ օլմաղըլէ տախի իսլալըմըշ տըր:

Պու մագուլէ իֆասը խայրիյէ հէր նէ մէրթէպէ մէտհ իւ սէնա օլունսա, նինէ լայըգը չիւքրանիյէթի էտայէ քէաֆի օլամայալուգ անճագ միւշիրի միւշարիլէյհին պու հարէքէթի ճիլիլէյի համիյէթքէրանէլէրի զայ օլմայարագ իւսուլտէն տախի իլթիֆաթը սէնիյէյի մաղհարիէթի էմէլ վէ արզու օլունարագ, քէյֆիյէթ ֆագրէն վէ թէշէքքիւրէն Ըճզմուլուգա տախի տէրճ օլունմուշ տուր:

— Խիւտա հըֆզ իթսուն պունտան պէօյլէ Ֆրանսըզլարա միւթաալիգ էսկիյէլէրտէ գալտէն ոթէչ գուհար իթմէյի հալտէ սէրիան պատտըմտագ իւզրէ Ֆրանսըստան տախի գավվէթլիւ Թուլումպալար վէ Թուլումպաճըլար կէթիրիլիպ մէզքիւր էպնիյէլէրէ թագսիմ գըլընմըշ տըր:

— Պու սէֆա Լօնտրա ճանիպինտէ Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզ տէվլէթլէրի պէյնինտէ իքի ահտնամէ իմզա օլունմուշ օլուպ, սուրէթլէրի րէսմէն ղազէթալէրէ տէրճ օլունմուշտուր: Պունլարտան պիրի, հէր հանգէտէ տէվլէթը ալիյէ սաքիրինէ Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզ անսյարլըրըյնտան զարուրէ միւհիմմաթ վէ լէվազըմաթը սայիրէ վէրիլմէսինէ տայիր, վէ տիկէրի տախի Վարնատան Պուգրէշէ պիր էլէգթրիգ թէլէղրաֆը եապըլմասընա միւթաալիգ տըր: Վէ ահտնամէլի մէզքիւրէնին մաատի պաշգա պու իքի խուսուսատա թէրէթթիւպ իտէճէք մէսարիֆի մէզքիւր իքի տէվլէթին նըսֆը նըսֆը վէրմէլէրի միւթահիտ օլմալարընտան պահիս էտէր:

— Թէքիր տայը ճանիպինտէ 1854 նոյէմպէր ալթը թարիխինտէ օն ալթը քիշիտէն միւրէքքէպ փրկչեան խամի իլէ պիր Ընկէր-Բէ-Ն իհտաս օլունուպ, գըտուլ վէբը օլունան աղալէրտէն պաշգաս պու ընկերութինա կիրէմէյէճէք տիր. վէ պու ընկերութիւնուն սայը մագսէթի էրկտան էղըա հէր նէ ագճէ աթթըրըրլարսա խայըըը իչլէրէ սարֆ իթմէք օլուպ, Ըղալարըն խիտմէթի շու վէճհ իլէ պէյան օլունուր:

Թէքիրտաղ առաջնորդու, Փաղլէթլու Թէոփէս Էպիսկոպոս:
Տիրացու Ընդիփա:
Սաչլըեան Հաճի Կարապետ աղա:
Փիլիպոսեան Հաճի Կարապետ աղա:
Ըգաէրեան Կարապետ աղա:
Թուչունեան Հաճի Յովհաննէս աղա:
Պօյաճըեան Ըստուր աղա:
Ըրզումեան Ըգայիկ աղա:
Յօվակիմեան Գէորգ աղա:
Սողաեան Գրիգոր աղա:
Սէհոէրեան Կարապետ աղա:
Փիլիպոսեան Վարդան աղա:
Թորոսեան Գրիգոր աղա:
Ըգաէրեան Ընովք աղա:
Ուլայեան Յովհաննէս աղա:
Վարդանեան Խաչիկ աղա:

Նիյէթ խայըր ագըպէթ խայըր տէմիշլէր: Մատամքի ումուրու խայրիյէ նիյէթի իլէ պէօյլէ պիր հիւրէթ իհտաս օլունմուշ տուր, ճիւմլէ խայըրխահըն թէրաֆընտան պունուն իլէրիլէմէսի էմէլ վէ արզու օլունաճաղը շիւպհէտէն պէրի տիր:

— Ըտօլֆա գասսապարընտան թէրաֆիմիզա շու վէճհ իլէ եազըլըյօր: Գասապայը մէզքիւր միւտիրի Ըլի պէյ, վէ հաքիմի Նուրէտտին էֆէնտի վէ ալայը մէճլիսէն Իսուսուֆ աղա հազըը գալթէրինտէ ումուրկիւզար վէ զէմանը բօլիթիգասընա աշնա օլարագ ումուրու մէմուրէլէրինտէ բիրզայը մուաթէլէթ իրթիգայը ալյէ մուվաֆըգ խըֆզը խուսուսէթ իթմէքտէ օլտուգլարը վէ պիր խուսուսու Խալիլ վայիսի տէվլէթլիւ բաշա հազրէթլէրինին հիւսնի հիմմէթի սէմէրէսի օլարագ, թէրաֆընտան գազայը մէզքիւրէ միւտիր թայինին օլունան մուտայիլէյհ Ըլի պէյ, մէքէզը մէմուրիյէթինէ կէլտիկտէն պէրի օրտուքալը վէ ինթիզամը թամամ իլէ գաղանըն ուսուլու զապըթայը նիզամընա ղայրէթ վէ օլ հէվալիտէ մուգաատէմլէրի ճա պէճա հայտուտ կիրուհինին վուգու պուլան թէսալլութու վէ խասարաթընը էօնիւնիւ ջիւլիյէն ջէսարիմիշ, վէ ահալինին հէր հալտէ էմնիյէթը հալ վէ ասայիշլէրինի թահսիլ իթմիշ օլտուղունտա էօնէրը միւթէթէպէր ըէվամթ թէրաֆընտան չէհատէթ օլունմագտա օլուգունտան քէյֆիյէթ մէմնունիյէն ղազէթամըզա տախի տէրճ օլունմուշտուր:

— Թրապուզոնտան եէնի եէտի փէտէրատար թարիխի իլէ թէրաֆըմըզա շու վէճհիլէ եազըլը տըր:

Թէօմաչաղան միւթէսէրրիֆան Կիւմիւշխանէլի խուրշիտ էֆէնտինին օղլու գարտաշը Ըշգը Դօսթանթինի կէչէնտէ Երդասուն թէրաֆընտա կիյլթմէքտէ օլտուգու հալտէ Նախաշ չէթինա տէ իշթիրաք ի պէր ղայըրաղաթը սէնէսիլէ Դօսթանթինի պու գապխա կէօրտիւքտէն Թայիֆէլէրինէտէն քիմի քիմսէ տէնիլէրէն պիր ճան գութարամագ օլուր իսէ պէչ պին ղուրուշ ալթուն վէրէճէյինի վաա իթմիշ իսէ տէ քիմսէ ճէսարէթ իտէմէյինտէն, քէնտիսի ֆիլիգայը էնտիրիպ էքի բալըգճըրըա վէ պիր խալամ տիւմէնճի պին թէհլիքէ իլէ գայանըն գայըղըն իւզէրինէ վարմըշլար վէ պիր սաատըն էլի վէ սաչը կէօրիւնիւր օլտուղունտան պունու ֆիլիգայա ալըր ալմազ քէնտի գայըգլարը տախի պաթըլ, մէզքիւր էքի բալըգճըրըա, խալամ տիւմէնճի, վէ տիկէր գայըգճըն գուրթուլըն աճամ սէլամէթէ չըգըպ, եալընըզ գայըգճըն Դօսթանթինի էւիզմէք պիլմէյի հալտէ տախի ֆիլիգայըն ալթընտա գալըպ գըլըճը պօղուլուպ օլ ճիհէթլէ քէնտի ճէսարէթինէ քէնտի ճանընը ֆէտա իթմիշ տիր:

— Մարթըն ալթընճը բազար էրթէսի կէճէսի Թօրպաղասա Կազինօ նամ մահալտէ պիր գաչ քիշի Հաճի Կուլիթեան Յօհա Վիչէն նամ միւթէճճիրին օտասընա կիրիպ, ույգուտա իքէն էտէ էտէրինտէն պըշաղըլէ վուրուպ գաչմըշլար, մէրսում պունտա եարալարըն թէյսիրինէ տայանամայըպ, էրթէսի սապահ կիւնիւ տախի վէֆաթ իթմիշ տիր:

Ըգաէմճէ տիւքեանտա իչլէր պիր բում ուչաղը օլուպ, պիր գաչ հաֆթա իլէրի տիւքեանտան գօվուլմուշ օլտուղունտան, պունա ղարէզէն պու հասսասաթը պու բում ուչաղը իչլէմիշ տէյու մէմուլ օլունույօր, շախսը մէզկուր էլան էլէ կէչմէմիշ տիր:

— Մարթըն եէտինճի սալը կէճէսի Պէյօղլունտա Սարաֆէնկիա ուֆագ Խանէսի գարշըսընտա, քէօյլէն Սագանըն գաձըվէսինէ սատաթ իքի սա-

լարընտա խրոսրզ կիրիպ օն ատէտ չուպուգ թագրմը վէ չէքմէձէտ պուլունան պիր գաչ եիւզ զուբուշուալըպ կիթմիշէր տիր, քէզալիք օ ձիվարլարտա կէձէլէին Միւսիւ Տիւբանը ընօղուանա վէ պէրիլէրտէ Միւսիւ Տայնէզիէ տախի գասա օղուանուպ, պիրինին կէօղիւնէ շիտէթլէ տարպ, վէ տիկէրինին պօղազընը սրգմըշար, վէ սայրը քիմսէլերի տախի կէձէլէին սօյմուշար տըր։

Պէյ օղլուանտա մահալլէլերտէ հէր նէ գատար պէքձիլէր կէվէյօր իսէտէ, էքսէրիա ստաթ սէօրթմէն սօղլաՖիկէ զինմէյէ չըգարգլարընտան, պիր աղ էրքէնձէ տարխանսալար, պումագուլէ թէսաատիթրն փէք աղ ատէքա վուգու պուլմասը մէմուլ սուր։

— Պուքրէշտէն Վիէննայա, վէ Վիէննատան Լիւրսանրն հէր թէրաֆընա էլէգթրիգ թէլէզրաֆլարը պուլունուզը մալիմ տիւր։ Վարնատան Պուքրէշէ եաբըլաձագ թէլէզրաֆ թէլի տախի շիմսիյէտէք Վարնատան Շումլայը կէշմիշ օլուպ պագիսի տախի պիր այատաք խիթամ պուլաձաղընատան պունատան պէօյլէ Վիէննատան, Խարիսէն. վէ Ռէթրօպուրզատան իքի կիւն զարֆընտա թէլէզրաֆ խապէրլէրի ալընաձաղը շիւպհէսիզ տիր։

— Ֆայըզը էսկի գայիմէլերին, վէ ֆայըզսըզ էսկի վէ գըրմըզը վէ պէյազ եիրմիլիք վէ օնը գայիմէլերտէն օրթատա գալանլարը, նիհայէթ բումի ապրիլին պիրինէ գատար կէօթիւրիւլուպ մալնյէ խաղինէսինէ թէսլիմինէ թէքբար միւսատատ օլուբնուպ պու թարիխտէն սօղրա հէր քիմին էլենատ պուլունուր իսէ գապուլ օլունմայաձաղը հէր թէրաֆա վէ էշիլերէ տախի բէսամէն իլան օլունմուշ տուր։

Վէ պէօյլէ էսկի ֆայիզլի գայիմէլէր խաղինէյէ կէօթիւրիւլտիքատ ֆայիզլերի վերիլմէյերէք տէյիշիրիլէձէք տիր։

— Պրուսատան կէլէն սօն հավատիսլէրէ նազարէն, հալա կէձէ վէ կիւնտիւզ պիր գաչ տէֆա հաֆիֆ զելզելելեր նօգսան պուլմայըպ, ահալի հէնիւզ չատրըլարտա վէ պաղչէլերտէ աշըգտա իգամէթ իթմէքտատ պուլունմուշ տուր։ Ֆիւքիւրալիւ համամընին սուլարը պիր իքի գունլամ պէրինլիքտէն մէյտանա չըգարըմշ տըր։ Պրուսա շէհրինտէ եըգընթը ալթընատան տօգսան պէշ գատար ձէնազէ չըգարըլըպ ձիվար քէօյերտէն չըգարըլանլար տօգուզ եիւզիւթէձավուզ իթմիշ տիր։ Տէօրթ ձամի պիւթիւն պիւթիւնէ եըգըմը, եիրմիսի ալթընտա տուրուլմազ մերթէպէտէ սագալթլանմը, վէ իքի եիւզ սէքսէն մինարէ եըգըմշ տըր։

Պու տէֆա զամթը հաղրէթը շահանէտէն վէ վիւքէլսը տէվէթատէն Պրուսա ֆուգարաբարընա թագսիմ օլունմագ իւզրէ սէքիզ եիւզ քիսէ ամթիկ թէրաքիւմ խիւպ, թէվզիի զամընտա սատատէթլիւ Գատուլի էֆէնտի հաղրէթլէրի մէձճանէն Պրուսա ճանիպլինէ ալնմէթ իթմիշլէր տիր։

— Իզմիր վալիսի տէվլէթլու Միւլէյման բաշա հաղրէթլէրի մարթընի պիրինճի կիւնիւ Հալէպտէն Իզմիրէ վասլ օլսաղ քէմալը հիւրմէթլէ գաղուլ օլունմուշ տուր։

— Կէչէն հաֆթա Ամպրը Գօնլանդէյէ խամի իլէ Լրմէնի հրու ֆաթը վէ թիւրքճէ լիսանը վէ Ռ. Գիւրքճեան իմզասը իլէ պիր եէնի զաղէթա զուհուր խիւպ պէհէր ճիւմատա նէշր օլունաճաղը պէյան օլունմուշ տուր։

Պու մագուլէ ամմէնին ֆայիտէսի իչիւն թանզիմ օլունան հավատիս վարագալարը նէ գատար չօզալսա, օ գատար մէմուանիէթի միւճիպ օլաճաղընատան թէրաֆըմզատան տախի պու վէձհիլէ իլանէ իպթիտար օլունմուշ տուր։

Ամենէվսի։ Ֆիյ։ 70 զուբուշ
Ամթը այլըզը։ 40 զուբուշ
Տըշարըլարա բօսթա քիրասը իլէ պէրաբարէր սէնէվսի։ Ֆիյ։ 100 զ։

---

## ԻԼԱՆ

Լիվերնէտէ. Հաֆտա գալաբընա լուպի. Ռիւ-էյ-լէ չէֆրիլէյէ, էէլալէ օնուն էտգընէնա Ամրէտ չէֆրիլէյէ, պու- իէիէնին լուրլարը պիրէր պիրինէ գարըշըգ օլարագ, էէլալէ պու- չէֆրիլէէրէն պիր պու-լը-գ սալի ո-զագտա Օլան չէֆրիլէյէ, Գըրէ էյլէ գասապասընա իչի սալի ռասֆէտէ Պուրա Համամ չէֆրիլէյէ սալրլըգ օլը-պ, իսրիէյլէ օլանլար Պէօյէ Լէնին խանտա Ամէձիս-այը Հավապէ օգասընան սո-ալ իտէլեր. Ռեզէյ-ր չէֆրիլէէրին պէմիր պուլարը գասի մընգատար օլաս-ը-ղը-. օգայը ռեզի-ըրէն լուհ գէգ օր-նապիլեր։

---

## ԻԼԱՆ

Մահմո-գ բաշտա Լի-էձի խանընը իրիհալինտէ։

Լրմէնի միլլիրինտէն. Պ. Տ. Խալագո-ըան վէ Պ. Ց. Թէորգոմանը գեաբիր մաղալէրինտէ. խաս վէ էլչի մի-ռիէ նէվէ Ամրիգա կէվրէ-էրի վէ Ամրիգանը պէշ վէ գո-մաշ վէ այը կէօնիկեան էմրալէրի էհվէն պահա իլէ սարըլմագտա գրը։

Իսրէ-էլ օլանլար օրայա մի-ըաձառ էլ գեր։

---

## ԻԼԱՆ

— Պրուսանրն քիւքիւրալու համամարընրն սուլարը չէքիլսէյի կէչէն Մէձմուատէ իշար օլունմուշտուս։ Պու տէֆա Լալօվա թէրաֆլարընան խիթիրպար օլունտուզու վէձհիլէ օ ձիվարտա Գօրու համամը թէսմիյէ օլունան Գուարէթ համամընրն սրձագ սուլարը չէքիլմէսիքտէն մատատա կիւ մրահրզգ տախի վէյտատիթմիշ, վէ զելզելէ ալամէթլէրի օրատատույուլմամը օրտուզունան, էրպապը հաձէթէ մալիմ օլմագ իւզրէ խատէթէն պու մահալտէ զիքր օլունմուշ տուր։ Վէ մէգքիւր Գօրու համամընա տախի նիչէ մարագալարընն կիսիպ ազ վագրթատա շիֆա պուլսուգլարը տախի մէշհուտ տուր։

---

## ԻԼԱՆ

Օն ալը արլը էի-ղ, ալմըշ պէօրի արլը պէրինէ։ Ռեման 1024 արլը արտա։

Օրնա էէօյէ էէնի մեյիանէ սօգաղընտա, պէօյլէ պիր արտա. պէրտ-ենինէ կի-ֆրահ պիր պօմեան գո-յոտտա օլարագ էհվէնճէ պահա իլէ սարըլըգ գրը։

Իսրէյէնլեր, Ամրիանէտէ գո-յոմճառ-ղարըլընտա Լեյի օղը- սօգաղընտա, Ամրայըճը օղը- Հօճա Նիկոլ իլէ կէօրի-ղ սէօհպէրիրի իտէպիէրլեր։

---

## ԻԼԱՆ
### ԹԱՐԻԽԻ
# ՆԱԲՕԼԻՈՆ
### ՊՕՆԱՊԱՐԹԻ
### ԻՄԲԷՐԱԹՈՐՈՒ ԱՀԱԼԻՒ ՖՐԱՆՍԱ

Պու թարիխին պիրինճի գըլթասը պասըրըպ նէշր օլունմագտա տըր։

Ֆիյ։ 25 զուբուշ։

---

## ԻԼԱՆ
# ՄԻՇՄԱԱՑԸ
### ՀԱՎԱՏԻՍ
### 1854

Պաղէթա վարագալարը զէմանէնին պիր վուգուսիթ սէֆթէրի մագամընտա օլտուղունան, հիյնի հաձէթտէ միւրաձասիթ օլունմագ իւզրէ, նէզտիմիզտէ գաան պիր սէնէլիք նուսխասարը, մախսուսճա ձիլտ օլունարագ սահթըսճագ տըր։

Բեահատ պաղը ֆիյ 35 զ.
Մուգավա պաղը ֆիյ 45 զ.
Տիկեր 1852–1853 սէնէսի Պէձմատը։
Բեահատ պաղը ֆիյ 20 զ.
Մուգավա պաղը ֆիյ 30 զ.
Իքի սէնէլիյինի պիրտէն ալանարտա։
Բեահատ պաղը ֆիյ 50 զ.
Մուգավա պաղը ֆիյ 70 զ.

---

## ԳԱՄՊԻՏՕ ՖԻՏՑԱԹԼԷՐԻ ԳԱՑԻՄԷ ԻԼԷ
### ՄԱԱ ԸՍԲՕՆԹՕ
### 9 · ՄԱՐՏ 1855 ·

| | Զուբուշ |
|---|---|
| Լենարա օթուզ պիր կիւն վասէ | |
| Քէզալիք · 3 այ վասէ | 144—143½ |
| Փարիս | 228 |
| Մարսիլիա | 228--227 |
| Ամստրատամ | |
| Վիէննա | 458 |
| Թրիէսթէ | 456 |
| Լիվորնօ | 190 |
| Հէնովա | |
| Յաէասս | |

## ՄԷՍՔԻԻԷՔԵԱԹ ՖԻՏՑԱԹԼԷՐԻ ԳԱՑԻՄԷ ԻԼԷ
### 12 · ՄԱՐՏ 1855 ·

| | Զուբուշ |
|---|---|
| Մէձիտիէ վիրա ատէտ | 130½--130⅝ |
| » 20 լիք կիւմիւշ | 25¾ |
| Ամստուտիէ 20 լիք ալթընը | 26 |
| Ամթդ ատալ | 25¾ |
| Մահմուտիէ | 110 |
| Հէոխա ալալ | 23½ |
| Մարսը վիրատը | 144 |
| Ինկիլիզ վիրատը | 142½--142¾ |
| Ֆրանսըզ 20 ֆրանգլըգ | 113½—113¾ |
| » 5 » կիւմիւշ | 28¼ |
| Բուսիա իմբէրատ ալթընը | 115½--116 |
| » գարասվանդ | 22¾ |
| Հէմբէ ասվրան ալթընէ | 199 |
| » գրիմից չարգը | 67⅝ |
| » գաւշու բիալ | 30 |
| Սպանիա ասպանի ալթընաա | 470 |
| » ալիսկիսի բիալ | 32½--33 |
| Խաբրիէ տրմ | 55 |
| Սթամբոլ բուպլիէ · Ճ բուսմ » | 50 |
| Մաձար օլանակ 0/0 108 » | 66 |
| Եալաղ » » » | 68 |
| Պէշլիք եարըմբեգ 0/0 ում | 19--19½ |

## ԷՄԹԱԱՑԻ ԵՃՆԷՊԻՑԷ
### ՄԱՐՏ 12 ·

| | Զուբուշ |
|---|---|
| ՔԻԼԼԻ ՀԻԷՔԻՐ | |
| Ինկիլիզ բրիմ 6=10 լիպրա գնթը | 340--345 |
| Լիվերբուլ 10 » » | 325 |
| Օլանտա ատպրա 6-10 » » | 340--345 |
| Ամվերսա 8 » » | 320--330 |
| Ֆրանսըզ միւշէմմանը 10 » » | 308--310 |
| Ինկիլիզ թօզ » | 269--270 |
| Օլանտա էքսթրա » » | 269—270 |
| » պիրինճի » » | 265 -266 |
| » իքինճի » » | 262--265 |
| » իւչիւնճիւ » » | 258--260 |
| Ֆրանսըզ » | 258 |
| ՏԻՄԻՐ | |
| Ինկիլիզ չէշիտ լամա ատօրթ քէօշէ եավվազ » | 92- 93 |
| Ինկիլիզ եարմա » | 93--95 |
| » սամ չէշիտ իլէ » | 155--160 |
| » չէմպէր » ֆէնտա էր » | 140--145 |
| Մօսկով լամա » | 145--150 |
| ԳԱԼԱՑ | |
| Գարա գուշ թամամ » | 995--1000 |
| Լէղէք » » | » |
| Գաւշ » » | » |
| ԳՈՒՐՀՈՒՆ | |
| Ինկիլիզ » | |
| Ֆրանսըզ » | » » |
| ՉԻԼԻԲ | |
| Պիր սըֆըր 0 » | 170--175 |
| Իքի » 00 » | |
| ՍՈՒՉՈՒՄ | |
| Մարսիլիա չէշիտ » | 230--235 |
| Ինկիլիզ » 40 օգկասը պիր » | » » |
| Մօր պագամ » | 56--60 |
| Սանթամարթա » » | 115--150 |
| Ճաձը գրպրզ » | 50--55 |
| Շապ ինկիլիզ » | 80—85 |
| Կէօղ թաշը » օգկա | |
| ԳԱՀՎԷ | |
| Գարօ ֆինօ 0/0 » | 940--950 |
| Իքինճի » » | 890--900 |
| Իւչիւնճիւ » » | 840--850 |
| ՉԻՎԻՏ | |
| Ինկիլիզ » | 114 -124 |
| Մասրա » | |
| Գրբմըզ » | 60--62 |
| Պիպէր Լենարա Մարսիլիա » | 8½ |
| ՆԸՀԱՏԸՐ | |
| Ինկիլիզ | 8¼ |

| | |
|---|---|
| Մըրը ռէֆոռա էօգ » | |
| Թէքնէքէ Հնդան չիֆթ ատնարգ | 445- 450 |
| Ամերիգա բամ 1070 սրմ 1 կալօն | 19--20 |
| Ինկիլիզ » | 22- 22½ |

## ԷՄԹԱԱՑԻ ՏԱԽԻԼԻՑԷ
### ՄԱՐՏ 12 ·

| | |
|---|---|
| Թիֆթիք սէրէմ օգկա | 8--10 |
| Ֆիլիկ էնգարբէ » | 31--31½ |
| Ճէհրի » | 7½--8 |
| Պալ մամա » | 23--24 |
| Մաղը սիահ » | 11½--12 |
| » ապպագ » | |
| Քիթրէ եաբրագ » | |
| » սարը » | |
| » Ֆիտէ ռէֆոռա էօգ » | |
| Ապպուբ ատէմ » » | |
| Աֆիոն » | 325—235 |
| Սուսամ » | 3 |
| Խամ փամուգ Իզմիր » | |
| » հաբրէլ Մըսը » | |
| Սըզըր կէտիա » | |
| Տօն եապը Անատօլու » | |
| Մահմուտիէ Անատօլու » | 210—325 |
| » Հալէպ » | |
| Քէօք պոյա » գնթը | |
| Փալամուտ գօրուգ » | |
| » այըգլանմըշ » | |
| Եաբագ Ռումելի » | 270—280 |
| » Անատօլու » | 260—265 |
| » Հայգանմըշ » օգկա | 12—13 |
| Զիմշիր ապալա ռէֆոռա էօգ » | |
| » Անատօլու » » | |
| Թավշան սէրիսի 0/0 ատէտի | |
| ՀԱՄՈՒՐ (ԻՓԷԿ) | |
| Պուրսա սէլէ Թէֆէ 610 սրմ | |
| Տէմիրճէ » » | |
| Պիլէճիկ էթրաֆը » | |
| Կէմէ » » | |
| Իմնիր գըրա » | |
| Սմիռնա գրասա » | |
| Ատա բազարը | |
| Ուզուն գալա բազար քէօյ | |
| Թրաբօլա Ռումելի » օգկա | |
| Էսքիշէհ » | |
| Տիմէթօգա » | |
| Ֆիլիպէ » | |
| Կէբանմէ » | |
| Շաքէօյիւ » | |
| Ամէմ եէլբապէ » | |

## ՀԱՄԱՐԻՏ ԳԻՆԵՐԸ
### ՄԱՐՏ 12 ·

| | |
|---|---|
| Թանզան սէրթ քիլէ | |
| Ապոֆ » » | |
| Գրբրմ » » | |
| Օտէսսա » » | |
| Իսմայիլ » » | |
| Գալաց » » | |
| Ռումելի Պուլբգ » | 42—44 |
| Ռումելի Պուրգաղ » | 45—48 |
| » 2 » » | |
| » 3 » » | |
| Իպրայիլ 1 » » | |
| » 2 » » | |
| Ռումելի Պուրիգաղ գըղըճա » | 42—44 |
| Ռումելի Պուլբգ » | 38--40 |
| » 2 » » | 36 |
| » 3 » » | |
| Օտէսսա » » | |
| Սամսոն սէրթ » | 53—55 |
| Սամսոն գըղըճա » | 45—48 |
| Գալաս գօգօրզ (մըրը պուղտայ) » | |
| Ռումելի սամանը մալ ուֆագ տանէ » | 25--26 |
| Աբոխա Գրբրբզ » | 22--23 |
| » ռումելի վէ Իսկէնտէրիսէ » | 19--20 |
| Զամտար » | |
| Ռումելի քէթէն թոխումա » | |
| Անատօլու » | |

Պալատէ զիքր օլունան սէրթ վէ գըղըճա պուդ տայլարտան 400·000 քիլէ մէվճուտ պուլունուբ։

---

## ՄԷՃՄՈՒԱՑԸ ՀԱՎԱՏԻՍ
### ՄԷՄՈՒՐԼԱՐԸՆԸՆ ԻՍՄ ՎԷ ՄԱՀԱԼԼԷՐ

ԱՍԻԹԱՆԷ · Պէօյուք Եէնի խանտա · Թիւլկէնտճեան Յակոբ աղա։
ԻԶՄԻՐ · Սիմոնեան Յովհաննէս աղա · Սահաթճը։
ՊՐՈՒՍԱ · Կէմիճեան Նշան աղա։
ԷՏԻՐՆԷ · Պուռսալը Յովսէփ աղա։
ԱՏԱՆԱ · Բալամուտ օղլու Յակոբ աղա։
ՊԻԼԷՃԻԿ · Տէրգաս իթ օղլու Պէտրոս աղա։
ԳԱՑԻՍԻՐԻԷ · Խոսրով Պէյ Պէյէրեան։
ԷՆԳԱՐԷ · Սինէօր ճիւվանի Լէօնարտի։
ԷԿԻՆ · Թարագճեան Յովսէփ աղա։
ԿԷՅԼԻ · Երամեան Սարգիս աղա։
ՄԱՐԱՇ · Զօրպաճը օղլու Հաճի Տէվլէթ աղա։

ՄՈՒՍԼԻՄԻ ԱԶԱԷԹԱ
ՅՈՎՍԷՓ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

Ց. ՄՈՒՀԷՆՏԻՍԵԱՆԸՆ ԹԱՊԱՆԷՍԻՆՏԷ